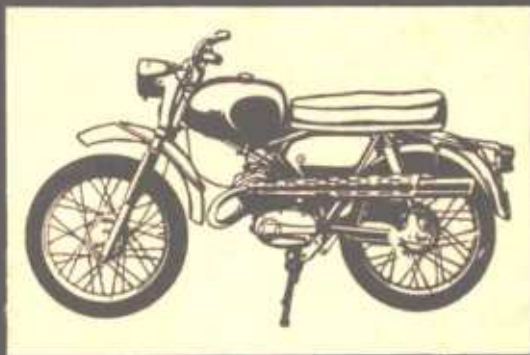

JAWA

90

NÁVOD
NA
OBSLUHU

POVAŽSKÉ STROJÁRNE, N.P., POVAŽSKÁ BYSTRICA

Návod na obsluhu Jawa 90 Cross

Vydanie 2.

Obsah valca:	88,7 ccm
Maximálny výkon motora:	9,5 k
Výrobca:	Považské strojárne, n. p., Považská Bystrica

1988

Motorcykel Jawa90 je jednostopové motorové vozidlo najmodernejšej koncepcie. Je určené pre pohodlnú a rýchlu dopravu jednej alebo dvoch osôb.

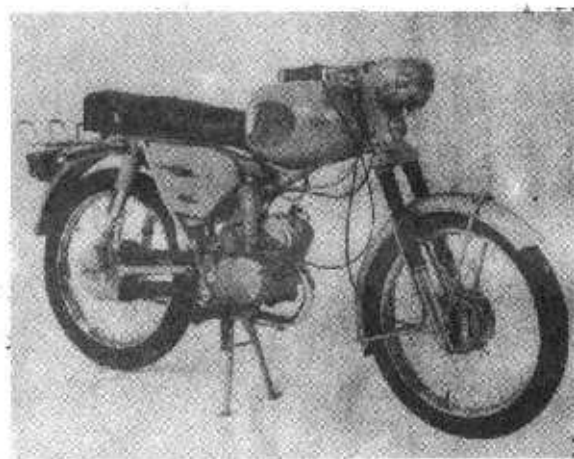
Pekný vzhľad, komfortné vybavenie, dokonalé pruženie a ľahká ovládateľnosť uspokojí i Vaše najnáročnejšie požiadavky. Táto príručka Vám pomôže oboznámiť sa s Vaším novým strojom, poznať všetky súčiastky a ich činnosť. Tento návod Vám poradí, ako vykonávať údržbu a ako odstrániť prípadné závady. Vo vlastnom záujme dbajte na pokyny uvedené v návode, zabránite tak poruchám a poškodeniu svojho stroja.

Želáme Vám, aby ste so svojim novým strojom prešli veľa tisíc krásnych a radostných kilometrov bez porúch.

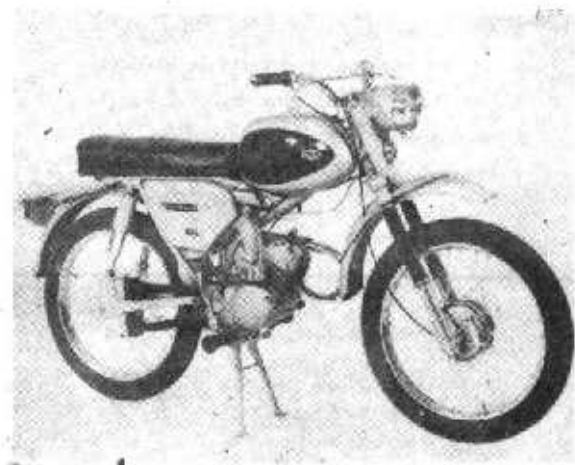
Považské strojárna, národný podnik
Považská Bystrica

Upozornenie: Tento návod na obsluhu nie je smerodajný pre konštrukčné prevedenie a vybavenie motorcykla Jawa90. Vyhradzujeme si všetky zmeny, vyplývajúce z vývoja oproti vyobrazeniam a opisom uvedeným v návode.

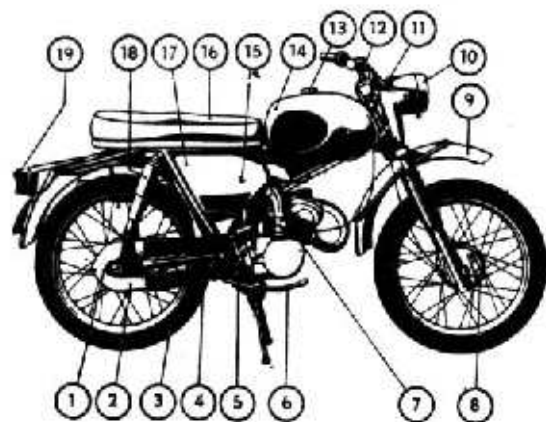
Motocykel Jawa 90 Roadster

Motocykel Jawa 90 Cross

	Strana
1. Prehľad súčiastok - - - - -	5
2. Technické údaje - - - - -	6
3. Doba zábehu - - - - -	9
4. Hlavné časti a ich obsluha - - - - -	10
5. Návod na jazdu - - - - -	16
6. Údržba, nastavenie a mazanie motocykla - - - - -	18
7. Poruchy a ich odstránenie - - - - -	34
8. Najnutnejšie náhradné súčiastky - - - - -	36
Elektrická inštalácia (Schéma) - - - - -	37

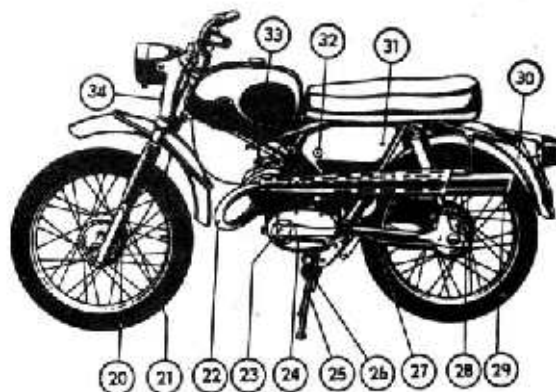
1. PREHLAD SÚČIASTOK

Obr. 1.

- 1 Nastavovacia skrutka refaze
- 2 Kryt ref. kolesa
- 3 Zadné koleso
- 4 Gumový kryt refaze
- 5 Štartovacia páka
- 6 Brzdová páka
- 7 Karburátor
- 8 Nastavovacia skrutka prednej brzdy
- 9 Predný blatník
- 10 Reflektor
- 11 Rýchlomer

- 12 Riadidlá
- 13 Zátka nádrže
- 14 Nádrž
- 15 Skrutka schránky
- 16 Sedlo
- 17 Pravá schránka
- 18 Zadný teleskop
- 19 Zadná lampa
- 20 Predné koleso
- 21 Predné teleskopy
- 22 Koleno výfuku
- 23 Kryt prerušovača

Obr. 2.

- 24 Radiaca páka
- 25 Stojan
- 26 Predné stupačky
- 27 Tiahlo z brzdy
- 28 Skrutka nastavenia z brzdy
- 29 Tlmieč výfuku
- 30 Zadný blatník
- 31 Ľavá schránka
- 32 Spinacia skrinka
- 33 Benzinový kohút
- 34 Húkačka

TECHNICKÉ ÚDAJE

Jawa 90 - Roadster, Typ 3153

Jawa 90 - Cross, Typ 3053

Rozmery a váhy

Výška sedadla	- - - -	-	780 mm
Výška stupačiek	- - - -	-	260 mm
Výška motora od zeme	- - - -	-	180 mm
Pneumatika predná	- - - -	-	2,75" × 18" dezén M 9
Pneumatika zadná	- - - -	-	2,75" × 18" dezén S 22 alebo dezén M 9
Váha stroja bez paliva	- - - -	-	76 kg
Maximálna rýchlosť			
Roadster	- - - -	-	95 km/hod.
Cross	- - - -	-	90 km/hod.
Stúpavosť	- - - -	-	35 ‰
Brzdná dráha	- - - -	-	pri použití obidvoch brzd za 40 km rýchlosti 9,5 m

Motor

Typ motora	- - - -	-	dvojtaktný vzduchom chladený s diskovým šupátkom
Obsah valca	- - - -	-	88,7 ccm
Vítanie a zdvih	- - - -	-	48 × 49
Valec	- - - -	-	hliníkový s liatinovou vložkou
Kompresný pomer	- - - -	-	1 : 8,5
Maximálny výkon	- - - -	-	9,5 k
Maximálny krútiaci moment	- - - -	-	0,95 kpm pri 5500 ot/min.
Startovanie	- - - -	-	štartovacou pákou

Karburátor a tlmíč sania

Karburátor	-	-	-	-	-	Jikov 2020 SK
Čistič sania	-	-	-	-	-	papierový mikrofilter
Obsah nádrže	-	-	-	-	-	10,5 l reze,va 1,5 l

Mazanie motora

Mazanie motora	-	-	-	-	-	zmesou benzínu a oleja v pomere 1 : 30 v zábehu 1 : 25, olej automobilový M6A (Energol BP)
Prevodovka	-	-	-	-	-	v olejovom kúpeli obsah 1 liter olej SAE 30-40 PP7 (PP 80)

Zapaľovanie

Zapaľovanie	-	-	-	-	-	alternátor 12 V
Nastavenie zapaľovania	-	-	-	-	-	predstih 1,7-2,2 mm, odtrh 0,35-0,45 mm
Zapaľovacia sviečka	-	-	-	-	-	PAL 14-8 R

Spojka a prevody

Spojka	-	-	-	-	-	5 lamelová v olejovom kúpeli
Prevodovka	-	-	-	-	-	5 stupňová
Radenie	-	-	-	-	-	nožnou pákou na ľavej strane
Primárny prevod	-	-	-	-	-	20/61 z. šikmé ozubené kolesá, pomer 3,05 : 1
Sekundárny prevod	-	-	-	-	-	15/34 z. refazou, pomer 2,266 : 1
Čelkový prevod	-	-	-	-	-	1 : 7,17

Prevody

	I.	II.	III.	IV.	V.
Počet zubov	40/11 z	35/16 z	31/20 z	28/23 z	26/25 z
Celkový prevod	1:25,1	1:15,07	1:10,68	1:6,38	1:7,17
Rýchlostná skriňa	1: 3,636	1: 2,187	1: 1,55	1:1,217	1:1,04

Perovanie

Predné perovanie	teleskopické hydraulické tlmiče zdvih 110 mm, náplň 1-ného tlmiča 100 ccm oleja
Zadné perovanie	teleskopické tlmiče zdvih 80 mm náplň 50 ccm tlmičového oleja

Riadenie

Uhol riadenia	26°
---------------	-----

Brzdy

Predná + zadná brzda	čelustová Ø 125 mm, šírka obloženia 25 mm
Ovládanie	predná - pravou rukou, páčkou bowdenom zadná - pravou nohou cez páku tiahlom

Elektrické zariadenie

Alternátor	12 V striedavé 65 W
Zapaľovacia cievka	8 V -02-9210.30
Ziarovka reflektora	12 V - 25/25 W
Parkovacie svetlo	12 V - 4 W
Zadné svetlo	12 V - 5 W
Brzdové svetlo	12 V - 15 W
Osvetlenie rýchlomera	12 V - 1,5 W
Kontrolka diaľkového svetla	12 V - 1,5 W

3. DOBA ZÁBEHU

Vážený zákazník v tomto odstavci by sme Vás chceli upozorniť na to, že máte nový motocykel, ktorý je v dobe zábehu a preto by ste mu mali venovať maximálnu pozornosť.

Doporučujeme Vám, aby ste uposlúchli naše rady a počas zábehu, kedy je motor najchúlostivejší dodržiavali upozorenia, ktoré Vám v tejto príručke chceme dať. Doporučujeme Vám pred prvou jazdou pozorne si prečítať celú príručku, aby ste sa dokonale oboznámili s motocyklom a jeho konštrukciou. Pri dodržaní všetkých pokynov budete s Vaším motocyklom spokojný.

Do prvých 1600 km neprekročiť rýchlosť 60 km/hod. na 5. prevodový stupeň.

Pre motor do 500 km používajte zmes oleja s benzínom v pomere 1 : 25, po najazdení 500 km použite zmes v pomere 1 : 30. Benzin používajte najmenej 84 oktánový, olej k mixáži M 6 A.

Olej pre zmes SHELL 2T TWO STROKE oil

Mobil super motor oil

Mobil outboard oil

ESSO 2T Motor oil

BP-TWO STROKE oil

BP-TWO STROKE SPECIAL oil

Pri benzínovom čerpadle dajte vždy pozor na to, aby Vám olej s benzínom v uvedenom pomere dobre premiešali najlepšie v miešacej kanve.

Pri opravách motocykla používajte vždy len súčiastky originálne, lebo tieto sú precízne vyrobené a kontrolované vo výrobnom závode a zaručujú prevedenie kvalitnej opravy. Motocykel pri poruche v dobe záruky dajte opraviť v každom prípade do niektorej zo servisných opravovní našej značky, kde budete mať záruku v precíznom a rýchlom prevedení opravy.

4. HLAVNÉ ČASTI A ICH OBSLUHA

Obr. 3. Benzínový kohút

Číslo motora a rámu

Číslo motora a rámu je vyrazené na typovom štítku, ktorý je umiestnený na ráme nad motorom. Toto číslo je určené pre registráciu motocykla a taktiež pre uľahčenie objednávania náhradných súčiastok. Preto keď žiadate niektorú súčiastku od Vášho zástupcu, alebo od vý. obného závodu uveďte vždy toto číslo a rok výroby.

Benzínový kohút a jeho obsluha

Benzínový kohút má tri polohy a to hlavný prívod A, rezervný prívod B a uzavretý prívod paliva C. Pri štartovaní otočte kohút smerom dolu hlavný prívod paliva A. Rezervný prívod paliva sa prepína otočením palivového kohúta do polohy B. Rezerva je na cca 35 km, preto pri tejto polohe kohúta je nutné nádrž pri najbližšom čerpadle doplniť (obr. 3). Keď motocykel zaparkujete, alebo nepoužívate, obráťte páčkou kohúta do vodorovnej polohy (zatvorený) C.

Obsah nádrže 10,5 litra, rezerva 1,5 litra.

Spínacia skrinka

Zapaľovací kľúč umožňuje spustenie motora a zapojenie elektrického systému. (obr. 4).

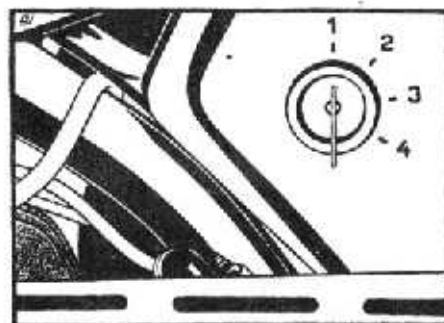
Jazda cez deň – kľúč otočiť do polohy I.

Jazda v noci – kľúč otočiť do polohy II, III.

V elektrickom zariadení sú zapojené okruhy uvedené v tabuľke.

Zapojené okruhy

Poloha kľúča	Zapaľovanie	Húkačka	Zadné svetlo	Stop svetlo	Reflektor
0 (vypnutá)					
I. (jazda cez deň)	○	○		○	
II, III. (jazda v noci)	○	○	○	○	○

Obr. 4. Spínacia skrinka

Preplavenie karburátora

Pri štarte hlavne ráno alebo v zimnom období pre uľahčenie štartu uzavrieme vzduchovú uzávierku, ktorá je namontovaná v spojovacom kolene karburátora s čističom sania z umelej hmoty.

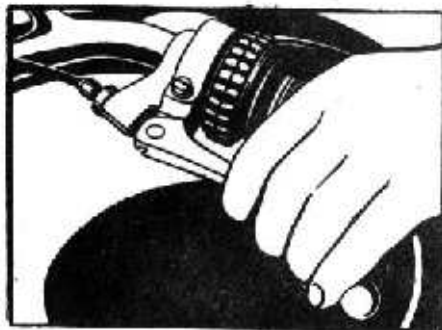
Vzduchovú uzávierku ovládame pomocou páčky – ktorá má pri otvorení klapky polohu vodorovnú smerom dopredu. Toto zariadenie zaisťuje ľahký štart pri studenom motore.

Pri teplom motore nikdy nepoužívame vzduchovú uzávierku, nakoľko dôjde k prehriatiu motora.

Štartovanie motora

Pred naštartovaním motora prekontrolujte, či je v prevodovke zaradený neutrál. Ak je prevodovka na neut.áli, motor naštartujeme pomocou štartovacej páky, ktorá je na pravej strane motora, tlačením štartovacej páky smerom dozadu.

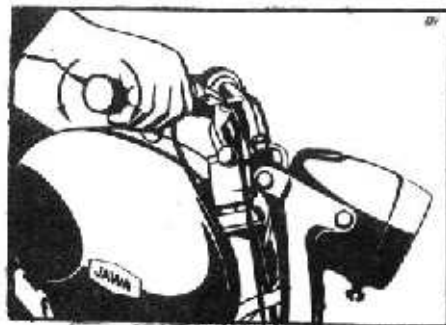
Obr. 6. Spojková páka

Ovládanie spojky

Spojková páka je umiestnená na ľavej strane riaditok, pomocou ktorej vypíname alebo zapíname spojku pri rozjazde, alebo pri radení prevodových stupňov (obr. 6).

Otočná rukoväť

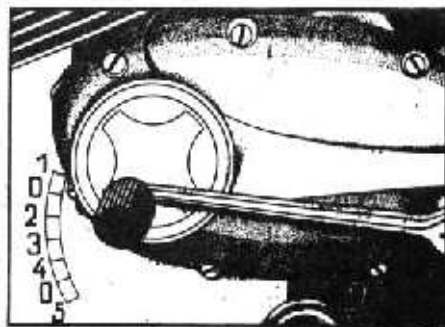
Obrátky motora sú ovládané pomocou otočnej rukoväte, ktorá je na pravej strane riaditok. Otočením rukoväte k sebe otáčky motora stúpajú, otočením smerom dopredu klesajú. (Obr. 7).

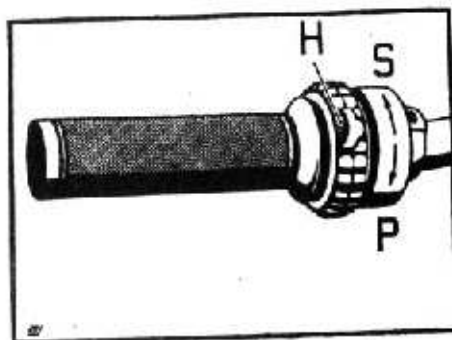
Obr. 7. Otočná rukoväť

Radenie prevodov

Prevodové stupne zaisťujú prenos výkonu motora na zadné koleso. Prevodovka je vybavená piatimi prevodovými stupňami, ktoré sú ovládané radiacou pákou na ľavej strane motora. Radenie prevodov prevádzame podľa obr. 8.

Obr. 8. Radenie prevodov

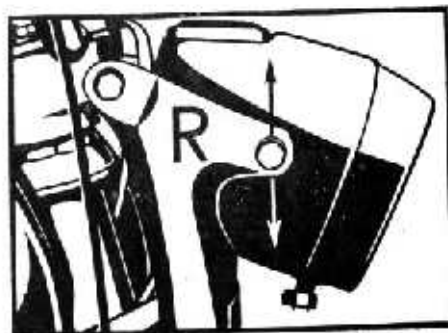
Obr. 9. Prepínač svetiel

Prepínač svetiel

Prepínač svetiel je umiestnený na ľavej strane riadidiak.

Otočením prepínača od seba **S** veľké svetlá.
Otočením prepínača k sebe **P** tlmené svetlá.

Tlmené svetlá používame pri stretávaní s protiidúcim vozidlom. V prepínači je tlačítko klaksónu, ktoré ovládame pomocou výstupku na prepínači **H** (obr. 9).

Obr. 10. Nastavenie reflektoru

Nastavenie reflektoru

Správnu polohu reflektoru nastavujeme dvojakým spôsobom. Vertikálne nastavujeme reflektor uvoľnením dvoch skrutiek na stranách reflektoru **R** a otočením reflektoru smerom hore, alebo dolu podľa potreby (obr. 10). Stranovo nastavujeme reflektor pomocou stavacích skrutiek, ktoré sú po oboch stranách rámpy (obr. 11) **S**. Keď chceme reflektor natočiť doprava zaskrutkujeme pravú skrutku v obrátenom prípade ľavú.

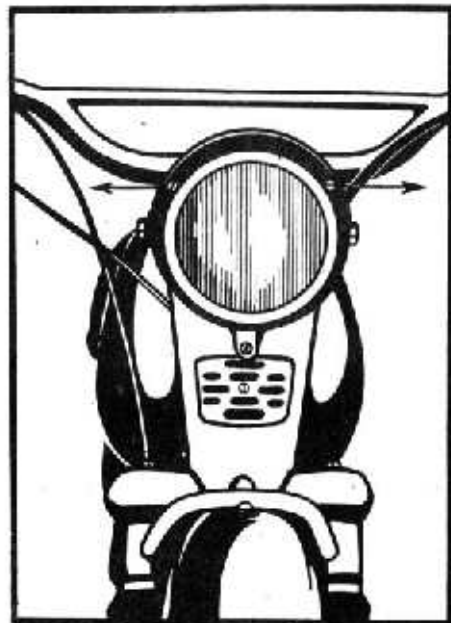
Náradie

Náradie, ktoré je priložené k motocyklu je len na bežnú údržbu motocykla a je umiestnené pod sedlom.

Náradie sa skladá:

1. Obal
2. Kľúč rúrkový 14/17
3. Kľúč obojstranný 8/10
4. Kľúč rúrkový 10
5. Rukoväť \varnothing 5
6. Kľúč kombinovaný 32/27
7. Mierka na kontakty
8. Skrutkovač 3 mm
9. Montovacie páky
10. Dvojstranný skrutkovač
11. Zámok
12. Kľúč sviečky
13. Hustilka + hadička
14. Utierka

Pre zložitejšie opravy použijeme náradie špeciálne, ktoré má každý náš servis.

Obr. 11. Nastavenie reflektoru

5. NAVOD NA JAZDU

Keď je motor chladný

- Otočte benzínový kohút do polohy A (obr.3. strana 10).
- Vložte kľúčik do zapalovacej skrinky a otočte do polohy I. (obr. 4 strana 11).
- Prekontrolujte prevodovku či táto je v neutrali.
- Uzavrte vzduchovú uzávierku, ktorá je v spojovacom hrdle karburátora s čističom sania.
- Otočnú rukoväť otočte o 1/3 otáčky.
- Pri studenom štarte je nutné niekoľkokrát pretočiť motor pomocou štartovacej páky, aby studená zmes, ktorá sa zráža na stenách valca a sacieho potrubia sa dostala do spaľovacieho priestoru.
- Pri naštartovaní motocykla ihneď otvorte vduchovú uzávierku, aby nedošlo k prehriatiu motora a tým k zaneseniu zapalovacej sviečky.

Keď je motor teplý

Skontrolujeme bez uzavretia vzduchovej uzávierky.

Jazda

- Ľavou rukou stlačíte páčku spojky a ľavou nohou zaradíte I. prevodový stupeň zdvihnutím radiacej páky špičkou nohy (obr. 8).
- Radlice ústrojenstvo pracuje podľa uvedenej schémy (obr. 8). Poradie prevodových stupňov je 1, 0, 2, 3, 4, 0, 5.
- Otočte rukoväťou plynu smerom dozadu a súčasne pomaly púšťajte spojkovú páku. Motocykel sa dá do pohybu. (Keď pridáte viac plynu a pustíte rýchlo spojku motocykel poskočí v obrátenom prípade sa zastaví).
- Keď rýchlosť motocykla dosiahla na I. prevodový stupeň cca 20—23 km/hod., ubráním plynu a súčasne stlačením spojky páky preradíme na II. prevodový stupeň. Páčku môžeme pustiť rýchlejšie a súčasne pridáme plyn. Obdobne radíme III., IV. a V. prevodový stupeň.

Rýchlosti pri jednotlivých stupňoch

	I. prev. stup.	II. prev. stup.	III. prev. stup.	IV. prev. stup.	V. prev. stup.
Normál. jazda	18 km/hod.	30 km/hod.	45 km/hod.	55 km/hod.	60 km/hod.
Rýchla jazda	25 km/hod.	40 km/hod.	62 km/hod.	80 km/hod.	95 km/hod.

Nevytáčajte motor nadmerným pridávaním plynu hlavne za týchto okolností:

1. Ak je motor bez zapaľovania (na mieste).
2. Pri radení prevodov z vyššieho prevodového stupňa na nižší.
3. Ak idete z kopca bez ohľadu na akýkoľvek prevodový stupeň.

Radenie prevodov pri stúpaní

Pri stúpaní do kopca:

- Na pomere prudkom stúpaní sa menia prevodové stupne štvrtý, tretí, druhý a prvý podľa potreby.
- Preradíte na nižší prevodový stupeň, len čo klesnú obrátky motora. Motor bude pracovať stále v rozsahu svojho výkonu.
- V tomto prípade vypnite spojku, uzavrite plyn, prevedte preradenie na nižší prevodový stupeň tak rýchle, aby motocykel nestratil rýchlosť.

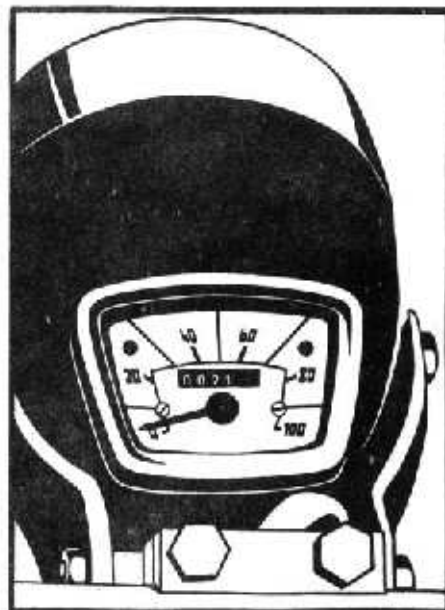
Pri jazde do kopca nepomáhame nikdy motoru tým, že necháme spojku preklzovať. Pri preklzovaní spojky sa lamely spojky trením silne zahrievajú a môžu sa spáliť.

Pri jazde z kopca:

- Ak idete z mierneho kopca, uzavrite plyn a použite brzdy.
- Pri jazde z prudkého kopca, zvoľte si najvhodnejší prevod pre požadovanú bezpečnú rýchlosť, uberte plyn (nezavieť úplne) pre brzdenie motora a použite prednú a zadnú brzdú.

Zastavenie vozidla a parkovanie

- Uberte plyn, stlačte páčku spojky a pribzdíte. Zaradíte neutrálnu polohu opakovaným zdvihnutím radiacej páky špicou toľkokrát podľa toho, ktorý rýchlostný stupeň máte práve zaradený až na neutrál a úplne zabrzdíte.
- Jazdec si musí uvedomiť, že má používať prednú a zadnú brzdú súčasne. Používaním zadnej brzdy sa zapína stop-svetlo, používaním obidvoch brzd sa však docieli maximálny brzdiaci účinok.
- Motor zastavíte otočením kľúča v skrinke do „0“ polohy. Stroj postavíte na stojan. Pri parkovaní treba uzavrieť prívod paliva a stoj uzamknúť.

Obr. 12. Rýchlomer

6. ÚDRŽBA, NASTAVENIE A MAZANIE MOTOCYKLA

Denná údržba

Prehliadnite si osobne každý deň pred jazdou nasledujúce body:

- Brzdovú páku prednej brzdy
- Brzdovú páku zadnej brzdy
- Váhu spojky páky
- Tlak v pneumatikách pri obsadení 2 osobami t.j. 160 kg:
 - Tlak prednej pneumatiky
 - Tlak zadnej pneumatiky
- Palivo
- Prevodovka
- Húkačka
- Reflektor, číslové svetlo, stop-svetlo
- zdvih páky 20—30 mm (0,8—1,2 in)
- zdvih páky 20 mm (0,8 in)
- 2—4 mm (0,16 in)
- 1,5 atm (Kp/cm²)
- 2,5 atm (Kp/cm²)
- prekontrolujte stav paliva v nádrži. Obsah nádrže 10,5 l
- prekontrolujte olej v prevodovke mierkou
- kontrola funkcie húkačky
- prekontrolovať správnu funkciu

Údržba vozidla

Stav rýchloмера	Úkony
Prvých 800 km (500 mil)	<ul style="list-style-type: none">— Výmena oleja v prevodovke SAE 30—40— Kontrola a vyčistenie kontaktov prerušovača— Nastavenie a vyčistenie karburátora— Vyčistenie zapalovacej sviečky— Namazať mazací filc prerušovača— Uťahnutie matice hlavy valca— Nastavenie spojky— Nastavenie a premazanie sekundárnej reťaze— Nastavenie bŕzd— Uťahnutie skrutiek, matíc a lúčov v kolesách— Prekontrolovanie riadenia a uťahnutie

Prvých 1500 km (1000 mil)

- Výmena oleja v prevodovke
- Vyčistiť sviečku a prekontrolovať vzdialenosť kontaktov
- Vyčistiť karburátor
- Prekontrolovať a nastaviť kontakty prerušovača
- Premazať filc prerušovača
- Vyčistiť vložku čističa sania
- Nastaviť spojku
- Nastaviť a premazať sekundárnu refaz
- Nastaviť brzdy
- Uťahnúť skrutky, matice a lúče kolies
- Premazať bowdeny
- Dekarbonizácia tlmiča výfuku a kolena výfuku

Prvých 6000 km (4000 mil)

- Vyčistiť sviečku a prekontrolovať vzdialenosť kontaktov
- Výmena oleja v prevodovke
- Vyčistiť karburátor
- Prekontrolovať a nastaviť zapalovanie
- Premazať plst prerušovača
- Vyčistiť vložky tlmiča sania
- Nastaviť spojku
- Nastaviť a premazať sekundárnu refaz
- Nastaviť brzdy
- Dotiahnúť skrutky, matice a lúče kolies
- Premazať bowdeny
- Namazať otočnú rukoväť plynu

Po uplynutí prvých 6.000 km okrem údajov, ktoré sú uvedené v statlach údržby je nutné sa riadiť pri mazaní podľa mazacieho plánu, ktorý je na strane 32.

Obr. 13. Nastavenie bowdenu plynu

Karburátor

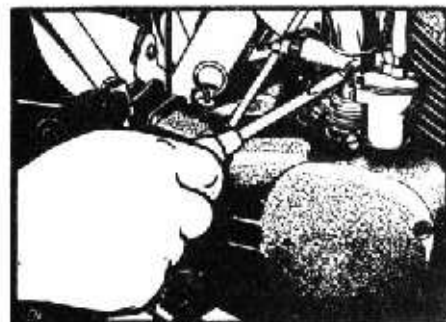
Karburátor nám zaručuje správny chod motora a predpísanú hodnotu spotreby. Preto je dobré karburátor prichliadnuť a vyčistiť po každých 500—1000 km.

Nastavenie bowdenu plynu

Nastavenie bowdenu plynu prevádzame pomocou skrutky na veku šupátkovej komory pomocou chojstranného kľúča 8 (obr. 13).

Saróvna vŕľa bowdenu má byť 0,5—1 mm (0,02—0,04 in).

Saróvna vŕľa bowdenu nám zaisťuje plné otvorenie šupátka a správny voľný chod.

Obr. 14. Nastavenie voľného chodu

Nastavenie voľného chodu

Voľný chod nastavujeme pomocou skrutky na telese karburátora (obr. 14). Otáčky zvyšujeme zaskrutkovaním skrutky, zníženie otáčok prevedieme obráteným spôsobom.

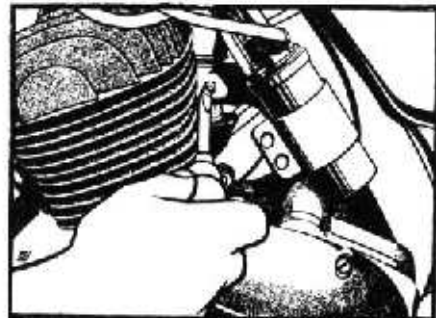
Nastavenie skrutky behu naprázdno

Vzduchová skrutka behu naprázdno nám zaisťuje správne zmiešavanie zmesi pri nízkych otáčkach. Preto doporučujeme dodržať predpísanú hodnotu nastavenia, ktorú uvádzame.

Základné nastavenie karburátora je nasledovné:

- Po dobu zábehu do 1600 km povoliť o $\frac{1}{4}$ otáčky
- Po zábehu po 1600 km povoliť o $\frac{1}{2}$ otáčky
- Ihla šupátka II. zárez zhora.
- Hlavná tryska 105.
- Tryska voľnobehu 52.

Toto opatrenie karburátora ostáva i po zábehu motocykla a nie je nutné jeho nové nastavenie.

Obr. 16. Vzduchová skrutka

Obr. 15. Uzamknutie motocykla

Tlmič a čistič sonia

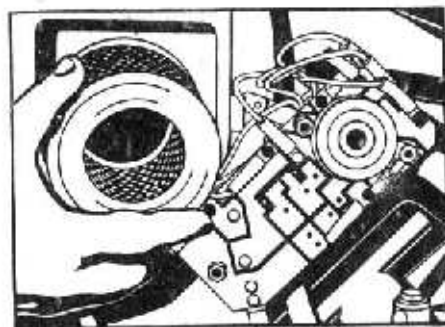
V tlmiči a čističi sonia je použitá mikrovložka. Keď je zanesená prachom, zapríčiňuje nesprávny chod motora a zvýšenú spotrebu paliva. Vložku čistíme vždy

- v prašnom prostredí po 1500 km
- normálne po 6000 km

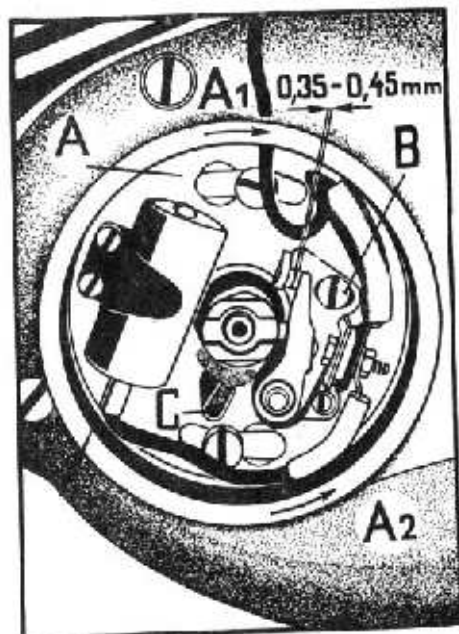
Mikrovložku čistíme jedine vyfukovaním vzduchom (nikdy nečistit benzínom, alebo inou čistiacou kvapalinou, lebo sa znehodnotí).

Demontáž mikrovložky

- Odskrutkujeme skrutku z pravého veka a veko snímeme.
- Gumový pások upevňujúci veko tlmiča sonia k rámu snímeme a vyberieme veko pod ktorým je mikrovložka.

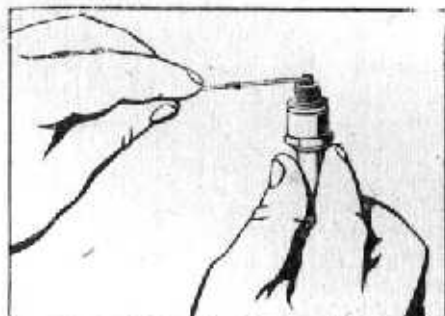
Obr. 17. Mikrovložka

Obr. 18. Zapafovanie

Nastavenie odtrhu a predstihu zapalovania

- Natačením pevného kontaktu B prerušovača nastavíme odtrh na 0,35—0,45 mm, obr. 18 (piest je v hornej polohe).
- Pootáčením kľukového hriadeľa doprava (proti otáčaniu motora) posunieme piest pred hornú úvrať a veľkosti predstihu 1,7—2,2 mm (kontrolujeme hĺbkomerom alebo indikátorom).
- Keď je piest v tejto polohe kontrolujeme vzdialenosť kontaktov prerušovača, ktorá nemá byť väčšia než 0,05 mm (cigaretový papier prechádza súvne).
- Ak je predstih malý, otáčame základnou doskou A doprava v smere šípky A₁ a obrátene predstih zmeňujeme otáčaním základnej dosky v smere A₂ (obr. 18). Po nastavení predstihu odtrh opäť skontrolujeme. V prípade nesprávneho odtrhu celý postup nastavovania opakujeme. Odtrh kontrolujeme po absolvovaní 1000—2000 km.
- Po 2500 km skontrolujeme piest prerušovača C, či sa dotýka vačky a či je dostatočne mazaná. Poruchy kondenzátora sú veľmi zriedkavé. Ak pri otáčaní motora sviečka nedáva iskru a ak všetky ostatné poruchy boli vylúčené, je kondenzátor prebitý, alebo má povrchové spojenie. Prebitý kondenzátor nahradíme novým.

Obr. 19. Kontrola zapalovacej sviečky

Zapalovacia sviečka

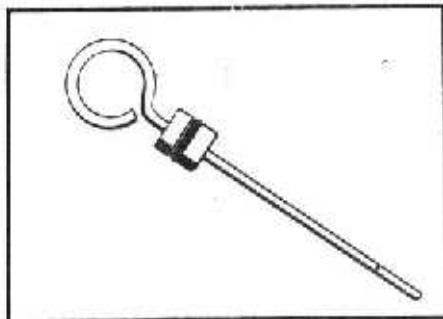
V motore je použitá sviečka 14-8 R tepelnej hodnoty 240—260. Nikdy nezamieňajte sviečku za inú hodnotu, lebo vadná tepelná hodnota sviečky môže zapríčiniť buď ťažký štart motora, alebo vyhorenie pri jazde. Sviečku kontrolujeme po každých 1000 km, medzera medzi kontaktmi má byť 0,5—0,7 mm. Pri čistení dávame pozor, aby sa nepoškodil porcelán sviečky. Správna sviečka po vymanovaní má mať porcelán vypólený do tehlava červena.

Výmena oleja v motore (obr. 20, 21, 22)

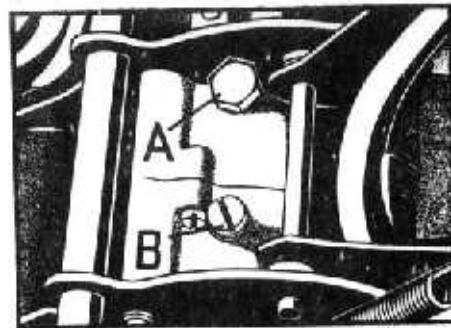
1. Výmenu oleja prevádzajte v dobe zábehu po ubehnutí prvých 800 km. Ďalšiu výmenu prevádzajte podľa tabuľky údržby.
2. Od spodu motora vyskrutkujte rúrkovým kľúčom skrutku A vypúšťanie oleja (obr. 21). Olej vypúšťajte vždy po jazde, keď je motor a olej teplý. Prevodovú skriňu prečistíte vyplachovacím olejom.
3. Plniacim otvorom nalejeme 1 liter nového prevodového oleja SAE 30—40. Olej prekontrolujeme pomocou tyčky na zátke plniaceho otvoru.

Upozornenie

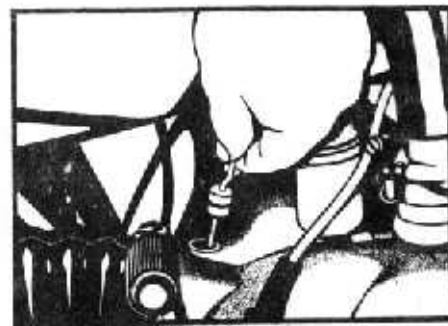
Prevodovú skriňu nikdy nepreplňame olejom. Plníme len po kontrolnú rysku na mierke. Nikdy nepovoľujeme skrutku B záchyt štartovacieho segmentu.

Obr. 20. Mierka oleja

Obr. 21. Vypúšťná skrutka

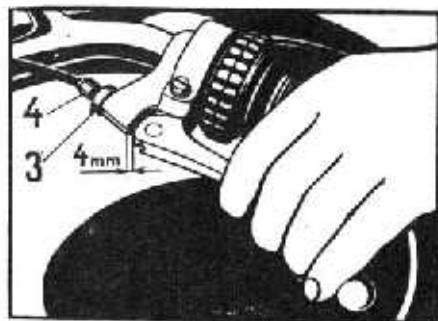
Obr. 22. Kontrola oleja

Spojka a jej nastavenie

Spojku prerušujeme prenos krútiaceho momentu od motora k prevodovej skrinii. Vypíname ju pred zasúvaním prevodov, aby ozubenie kolies v prevodovej skrinii bolo chránené pred nárazmi. Spojka beží v olejovom kúpeli a nevyžaduje okrem nastavenia vôle lanka nijakú starostlivosť.

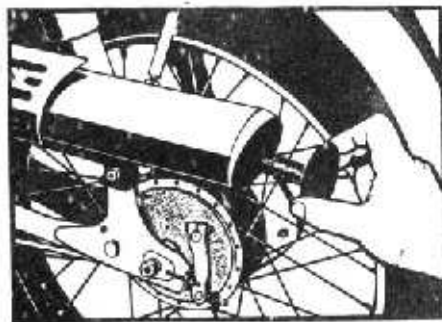
Abý za zamedzilo nadmernému opotrebovaniu lamiel spojky pri preklzovaní, musia byť lamely dostatočne prítlačené. Aby boli dostatočne prítlačené musí mať páčka spojky vždy malú vôľu (obr. 23).

Keď sa lanka spojky časom vytiahne, čím sa zväčší vôľa páčky, vôľu vymedzíme po uvoľnení poistnej matice nastavovacej skrutky (3) na riadidlách a vykrútením nastavovacej skrutky (4) o jednu až dve otáčky. Po preskúšaní vôľe ručnej páčky, ktorá má byť 4 mm, dotiahneme poistnú maticu.

Obr. 23. Nastavenie spojky

JAWA

Obr. 24. Dekarbonizácia

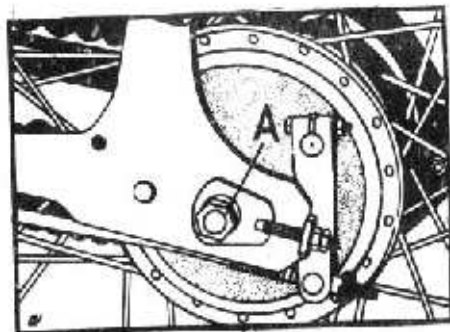
Dekarbonizácia

Karbón sa utvára horením zmesi vo valci. Tento postupom doby zanesie tlmíč výfuku, kolena výfuku, výfukový kanál a hlavu valca, čím motor stráca výkon a preto musíme dekarbonizáciu prevádzkať pravidelne po ubehnutí cca 6000 km. Karbón sa usodzuje hlavne zo začiatku v dobe zábehu, keď používame pomer zmesi oleja s benzínom 1 : 25.

Tlmíč výfuku vyčistíme po odskrutkovaní matice, ktorá drží koncovku výfuku. Tlmíč vyčistíme v benzíne, alebo v inom čistiacom prostriedku.

Upozomenie

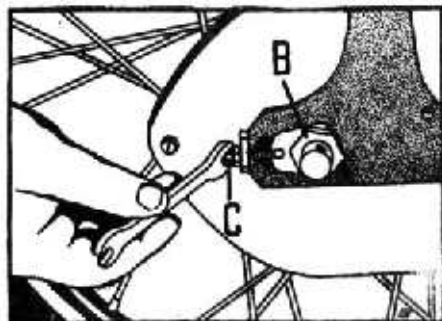
Nikdy neodstraňujeme koncovku výfuku, lebo výfuk u dvojtaktu okrem tlmenia zvuku má ešte aj funkciu pri vyplachovaní motora a pri jeho plnení. Odstránením koncovky motor stráca na výkone.

Obr. 25: Matica zadného kola

Sekundárna reťaz

1. Sekundárnu reťaz ošetrujeme najmenej po absolvovaní 5000 km vypraním v petroleji a po usušení vložením do mierne rozohriateho tuku.
2. Dbajte, aby reťaz bola vždy správne napnutá. Správne nastavená reťaz má mať previs $1 + 0,5$ cm. Reťaz nastavte tak, aby zadné koleso stieralo stopu predného kolesa.
3. Pri napínaní reťaze uvoľnite maticu A hriadeľa zadného kolesa a maticu B náboja reťazového kolesa (obr. 25, 26, 27). Rovnomerným otáčaním obidvoch matíc C napínakov nastavíme reťaz.

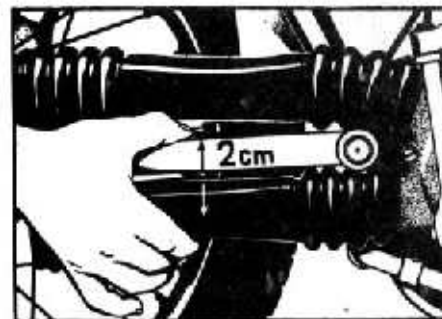
Obr. 26. Nastavovanie reťaze

Nastavenie bŕzd (obr. 28, 29)

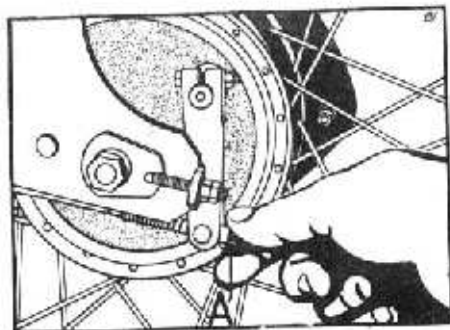
Predná a zadná brzda

Funkcia bŕzd pri prevádzke sa zhoršuje v dôsledku opotrebovania číustí. Preto treba občas nastaviť lanko a ťažko bŕzd. Pri opotrebení číustí vyskrutkujeme nastavovaču skrutku A lanko alebo ťažko o niekoľko závitov. Kolesá po nastavení bŕzd sa musia ľahko otáčať.

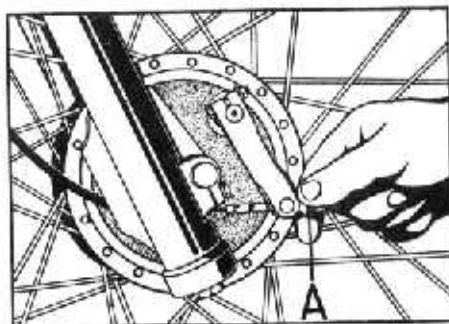
Správnosť nastavenia bŕzd kontrolujeme na pákach a to tak, že ručná páka po stlačení má byť vzdialená od rukoväte cca 20–30 mm. Nožná páka po stlačení má mať chod 20 mm (obr. 30).

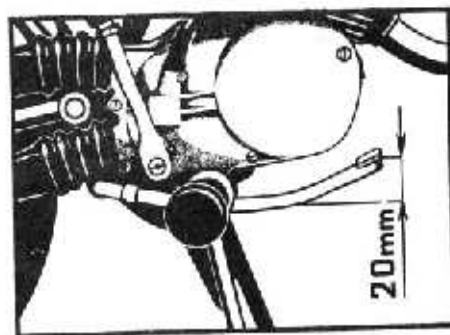
Obr. 27. Kontrola previsu

Obr. 28. Nastavenie brzdy

Obr. 29. Nastavenie brzdy

Obr. 30. Nastavenie brzdy

Nastavenie stop spínača

B. zdové svetlo (spínač) nastavujeme pomocou prichytky laneka na páke nožnej brzdy a to tak, že po povolení matice otočíme prichytku C potrebným smerom. Po nastavení maticu dotiahneme (obr. 31).

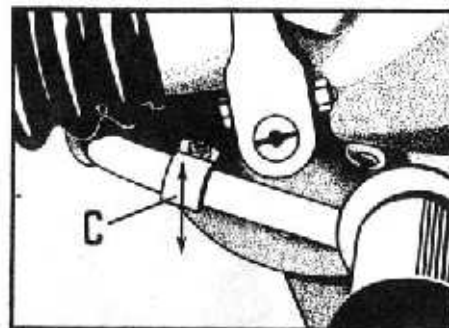
- Brzda stále svieti prichytku otočíme smerom hore.
- Brzda nesvieti otočíme prichytku smerom dolu.

Tlak pneumatík

Dodržaním správneho tlaku v pneumatikách predĺžime ich životnosť. Preto doporučujeme tlak kontrolovať a udržiavať denne podľa tohto návodu.

Predné koleso 1,5 atm (23 Lb. sq. in)

Zadné koleso pri obsadení 1 osobou 2 atm, pri obsadení 2 osobami 2,5 atm. Pneumatikám škodí olej, benzín a púdké slnko. Pneumatiky občas po jazde prekontrolujeme a odstránime z nich kovové alebo iné predmety, ktoré sa zachytili vo vzorku plášťa.

Obr. 31. Nastavenie stop spínača

Plnenie oleja v predných teleskopoch

Predné teleskopické tlmiče sú plnené tlmičovým olejom. Množstvo oleja v jednom teleskope je 100 ccm. Teleskop plníme nasledovne:

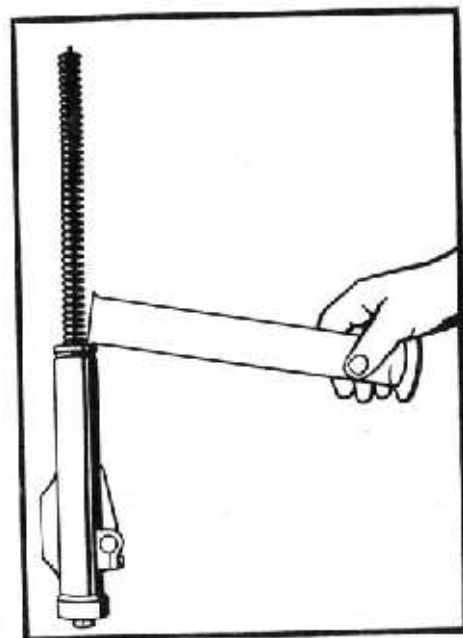
- Uvoľníme maticu na hornej časti prednej vidlice (obr. 32)
- Uvoľníme spodný pások manžety
- Vytiahneme klzák teleskopu spoločne s pružinou
- Olej plníme pomocou mierky (obr. 33) montáž teleskopu je obráteným spôsobom.

Predné teleskopy

Použitý je dvojitý kvapalný tlmič s vysokým útlmom nárazov. Údržba teleskopického tlmiča je veľmi jednoduchá, lebo tlmič má vysokú životnosť a jeho obsluha je minimálna.

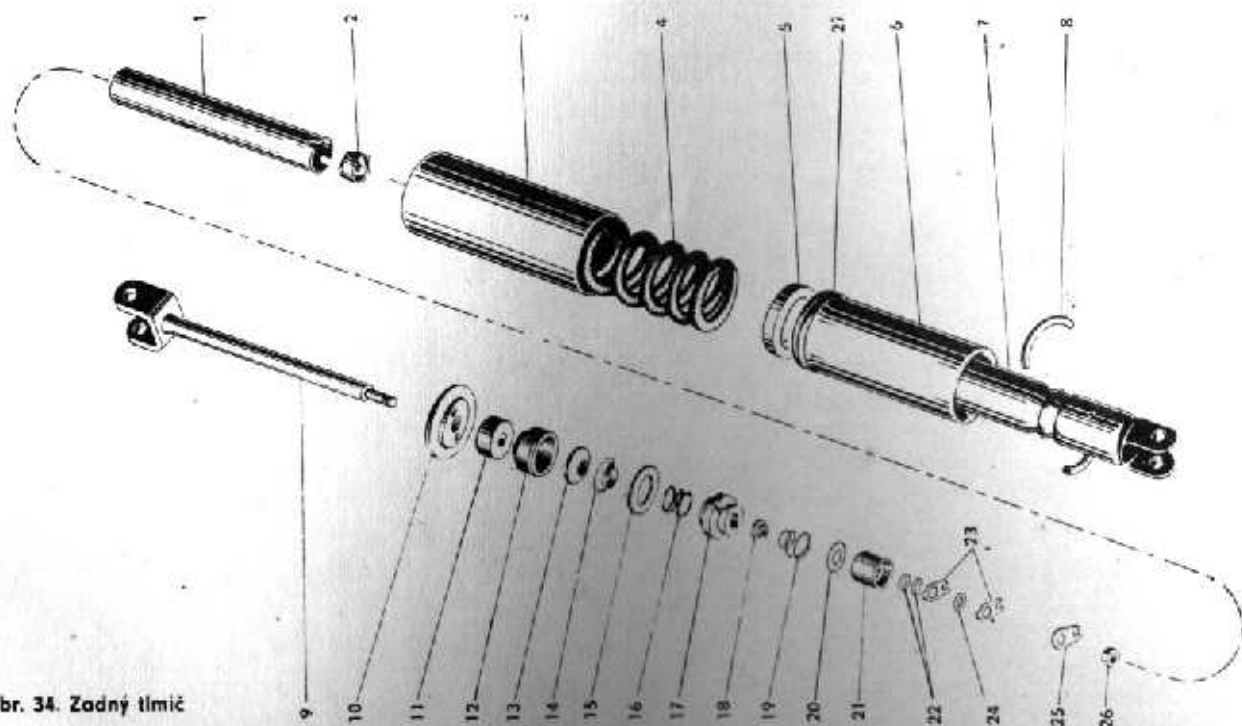
Obr. 32. Demontáž teleskopu

Obr. 33. Plenie teleskopu

Rozobratie a údržba zadného tlmíča

- Stlačíme spodnú krytku a vyberieme 2 polmesiačkové poistky
- Stiahneme pružinu i s krytkami
- Vyskrutkujeme hornú uzáverovú maticu a vytiahneme piest s valcom a telesom tlmíča
- Do tlmíča nalejeme 50 cm tlmivého oleja
- Tlmíč montujeme obráteným spôsobom

Obr. 34. Zadný tlmíč

Mazací plán

Mazacie miesta	kedy mazať	mazivá
Kľúč brzdy prednej a zadnej	3000 km	vazelína, olej SAE 30
Bowdeny brzdy, plynu a spojky	3000 km	BP-ENERGREASE A1
Sekundárna reťaz	5000 km	grafitový olej
Motor	stále	olej M 6A, TWO STROKE oil, BP-TWO STROKE oil
Prevodovka	3000 km výmena oleja	SAE 30-40 prevodový olej
Predné teleskopy	podľa potreby	tlmičový olej
Zadné teleskopy	podľa potreby	tlmičový olej
Páčky a ťahadlá	3000 km	SAE 30 olej
Plášť prerušovača	1500 km	SAE 30 olej

Upozornenie

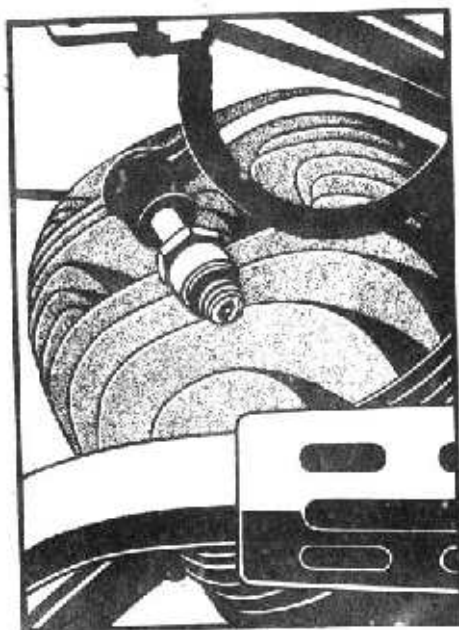
Pri mazaní brzdových kľúčov dávame pozor, aby sme tieto nenamazali priveľa, lebo vazelína pri styku s obložiením zá-
příčinní zníženú funkciu bízď.

Matice a skrutky na motore a ráme sa vplyvom vibrácií pri jazde uvoľňujú, preto doporučujeme tieto dotiahovať a kontrolovať podľa tabuľky údržby.

Zoznam miest

1	Matice napínakov reťaze	2 ks
2	Matice zadnej osi a reťazového kolesa	2 ks
3	Skrutky zadných teleskopov	4 ks
4,6	Skrutky motora	2 ks
5	Skrutky stojanu	2 ks
7	Matice kolena výfuku	1 ks
8	Matice hlavy valca	4 ks
9	Matice prednej osi	1 ks
10	Skrutky držiaku predného blatníka	6 ks
11	Reflektor	2 ks
12	Riadičlá	4 ks
13	Zadný blatník	2 ks

7. PORUCHY A ICH ODSTRÁNENIE

Obr. 35. Kontrola zapožovania

Pre informáciu uvádzame odstránenie niektorých závad, ktoré môžu behom jazdy vzniknúť.

Motor sa nedá naštartovať

1. Keď by iskra bola v poriadku závadu zapríčiňuje upchatý prívod paliva, alebo znečistený karburátor.
2. Prekontrolujte sviečku, či nie je zanesená karbónom, alebo či sa nevytvoril mostík medzi kontaktmi. Sviečku preskúšajte položením na hlavu valca a pretočením motora (obr. 35), ak je iskra slabá sviečku vyčistite. Ak je aj po vyčistení sviečky slabá iskra, nahraďte túto novou.
3. Keď zistíte, že sviečka je v poriadku a iskra je stále malá už priamo na konci káblu, záhada na prerušovači bude spôsobená malým odtrhom alebo vadnou indukčnou cievkou.

Ďak by ste závadu nemali odstrániť nedoporučujeme ďalšie zásahy, ale motocykel zavezte do najbližšej našej záručnej opravovne.

Upozornenie:

Pri kontrole sviečky nepoložte túto nikdy nad otvor v hlave valca, lebo pri iskrení sviečky môže dôjsť k zapáleniu zmesi vo valci a k prípadnému požiaru motocykla.

Motor nemá výkon

1. Prekontrolujte, či nepodfukuje hlava valca. Toto zistíme tým, že v deliacej rovine hlavy a valca sa usadzuje olej. Keď zistíme túto závadu, hlavu musíme dotiahnuť.
2. Pri naštartovanom motore prekontrolujeme tlmáč výfuku tým, že priložíme ku koncu výfuku dlaň. Keď z výfuku len slabô vychádza plyn je zanesený. Závadu odstránime vyčistením tlmáča výfuku.

Motor sa zastavuje

1. Prekontrolujte, či je v nádrži benzín. Prekontrolujte, či nie je zanesený prívod paliva do karburátora, alebo či nie je upchatý odvzdušňovací otvor v zátku nádrže.
2. Prekontrolujeme zapalovanie, či sviečka nie je zanesená.
3. Keď závadu nemôžete odstrániť doporučujeme motocykel dať opraviť do odbornej dielne.

Nestabilné riadenie

1. Prekontrolujte, či je správny tlak v prednej a zadnej pneumatike.
2. Prekontrolujte vôľu prednej vidlice (obr. 36). Či nemá veľkú vôľu, alebo najde ztuha. Opravu prevedieme utiahnutím alebo povelom matice riadenia.
3. Prekontrolujte predné a zadné koleso, či idú v jednej stoper.

Tažké radenie prevodov

1. Prekontrolujte, či spojka vypína úplne pri stlačení spajkovej páky.
2. Keď sa radenie po zahriatí motora zlepši, prekontrolujte olej v prevodovke. Správny olej má byť SAE 30—40.

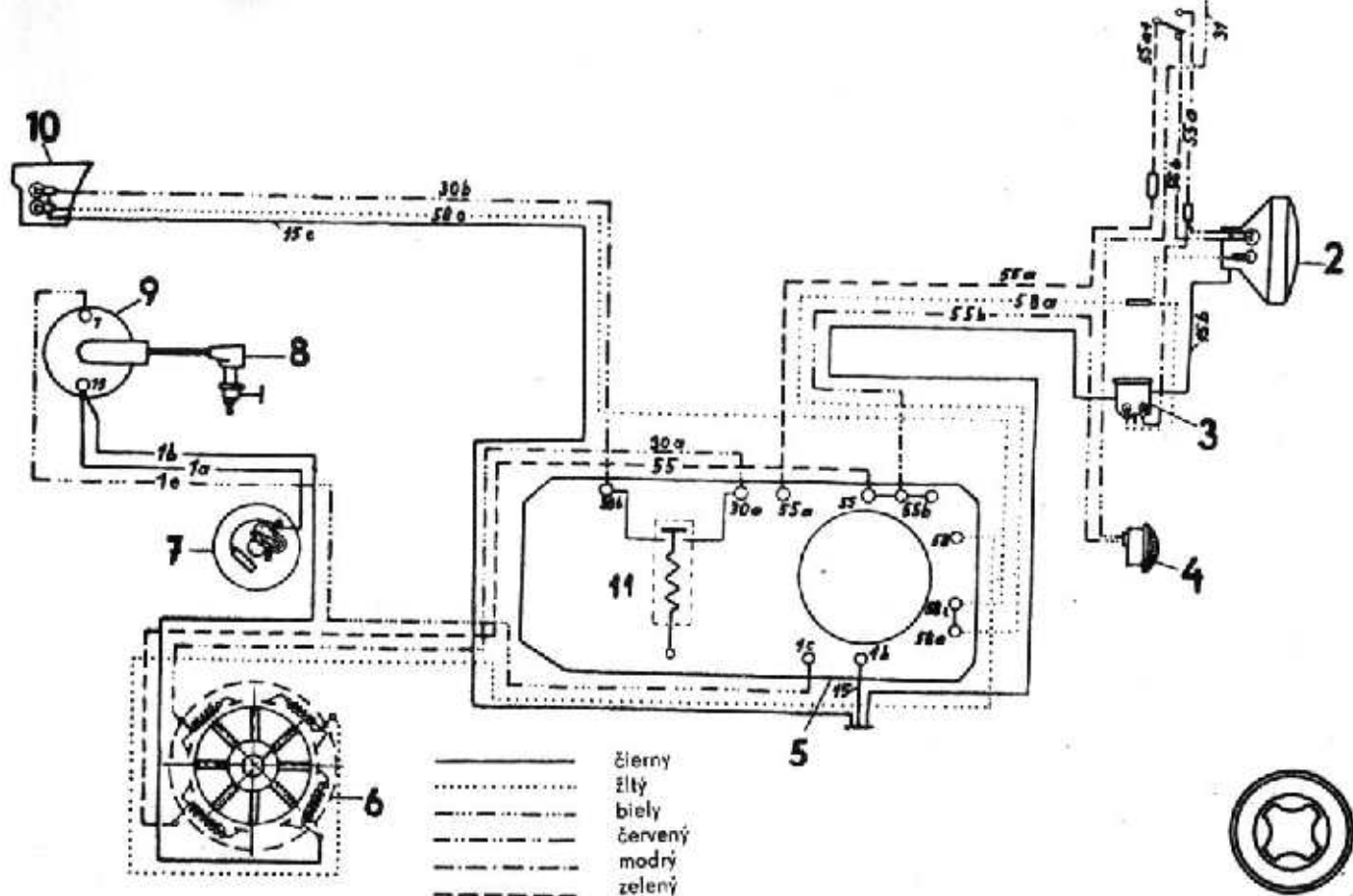

Obr. 36. Kontrola riadenia

8. NAJNUTNEJŠIE NÁHRADNÉ SÚČIASKY

Výrobné označenie	Pomenovanie	Číslo Mototechny
53-1218	Piest normálny	620-090200
	Piest I. výbrus	
52-1220	Piestne krúžky normálne	860-048020
	Piestne krúžky I. výbrus	
51-1007	Tesnenie pod valec	620-090913
50-1124	Tesnenie pod veko šupátka	
50-1123	Tesnenie ľavého veka	620-090911
30-5335	Bowden plynu úplný	620-500870
30-5325	Bowden prednej brzdy úplný	620-500900
30-5315	Bowden spojky úplný	620-500880
60000	Žiarovka reflektoru	909-222521
60200	Žiarovka čísllovak 12V — 5W	909-320515
70003	Mikrovložka	658-095690
30-0024	Benzínová hadička	930-540558
70034	Benzínový kohút	614-691020
62000	Zapaľovacia sviečka 14-8R	199-917830
55001	Duša 2,5" × 18"	

Motocykel Jawa 90 Cross je vybavený normálnymi pneumatikami rozmeru 2,75 x 18". V prípade, že máte záujem o pneumatiku s terénnym dezénom S22 pre súťažné účely, môžete si túto zakúpiť ako náhradný diel v predajňach Mototechny.

Vydali: Obchodno-technické služby Považských strojární, n. p., Považská Bystrica.

**MOTOKOV
PRAHA
ČSSR**

1968